

- N. B. : (1) All Questions are compulsory.
 (2) Figures to right indicates marks
 (3) Give case-law and reasons wherever necessary.

1. Answer the following in not more than two sentence each.

20

- What do you mean by 'Absurdity'?
- What is 'Harmonious Construction'?
- What is the rule about 'anomaly'?
- What is the doctrine of 'implied over ruling'?
- What is the meaning of a 'Proviso'?
- What is the meaning of 'Operation of statute'?
- What is the meaning of 'exclusion or ouster of jurisdiction'?
- Explain the term 'abet' as per General Clauses Act, 1897?
- What is the meaning of 'Remedial statutes'?

2. Write short notes on any four of the following :-

20

- Presumption as to jurisdiction of courts.
- Grammatical and Logical interpretation of statutes.
- The rule of 'Ejusdem Generis'.
- Short Title and Long Title of a statute.
- Role of punctuation marks in the interpretation of statutes.
- Dictionaries as external aid to construction.

3. Attempt any Two of the following :

12

- A Session Trial was being conducted in a court. The advocate for the accused was urging the court to hold trial against a co-accused aged 17 also, along with the adult accused. The Juvenile Justice Act could not allow this. The advocate referred to the amended Sec 376 of IPC and urged that since there was public outcry at time of Nirbhaya Rape case in Delhi, Juvenile in such crime also should be tried in sessions court just as adult accused, such mention might have been wrongly left out to be written provision.
 - Would this argument of the advocate of accused be upheld by court? Why?
 - Comment on 'Causus omisus' briefly and state if it is applicable to this situation.
- A new law came into existence in Maharashtra giving interest free loan to persons registered for doing Ph.D in Law, from 1st June 2014. The Act came into operation with effect from 1st June, 2014. Shama was a poor but scholar girl and wanted to get loan for Ph.D. though she was registered in the year 2011. She moved High Court Seeking directions to Govt. to allow her the said benefits.

- (1) Can this Act of 2014 be applied retrospectively, without such mention in the statute?
- (2) Why all new Acts are prospective and not retrospective unless so specified?
- (c) The words "fruit juices" were used in a context of case before a High Court, pertaining to "beverages". It was argued that 'fruit juices' meant "fresh fruit juices".
 - (1) Can such additional meaning be drawn while interpreting a general words to mean less general words?
 - (2) Is the doctrine of Noscitur A sociis having a role to play while interpreting these words?

4. Answer the following questions in details. (Any 4)

- (a) Fully explain the role of internal and external aids of interpretation of statute.
- (b) "'Legislative' intention is a guiding light in interpretation of statute"- Explain fully stating how such legislative intention is to be gathered?
- (c) Fully discuss the provisions of sec.6 of the General clauses Act.
- (d) Explain 'Repeal of a statute' and discuss in detail the effect of repeal.
- (e) Which are the various 'external aids' of interpretation of statutes? Explain them in detail with your comment about utility of each of them
- (f) Explain in full the "Presumption of constitutionality" of statutes.

48

CX-Gen. 9993-14.

[TURN OVER

(मराठी रूपांतर)

(२ तास)

[एकूण गुण : ६०]

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न सोडवायचे आहेत.
 (२) उजवीकडील अंक प्रश्नाला देय गुण दर्शवितात.
 (३) आवश्यक तेथे कारणे/केस लॉ द्यावा.

१. खालील प्रश्नांची उत्तरे दोनच वाक्यात द्या.

- (अ) 'असंगतता' (अवसर्डिटी) म्हणजे काय ?
 (ब) सुलभ शब्द बांधणी तत्व (हार्मोनियस कन्स्ट्रक्शन) म्हणजे काय ?
 (क) 'कायद्याशी विसंगत' (अनौमली) याबद्दलचे नियम सांगा.
 (ड) 'ध्वन्यर्थ विरुद्ध निर्णयाचे' (इम्पलाईड ओव्हरलींग) चे तत्व सांगा.
 (इ) 'कायद्याचा अंमल चुकविणे' (इव्हेजन ऑफ स्टॅट्यूट्स) बाबतचे तत्व सांगा.
 (फ) 'परंतुका' (प्रोव्हीजो) म्हणजे काय ?
 (ग) कायद्याची अंमलबजावणी (ऑपरेशन ऑफ स्टॅट्यूट) म्हणजे काय ?
 (ह) " न्यायकक्षा वगळणे किंवा काढून टाकणे (एक्सक्लूझन और आऊटस्टर ऑफ ज्युरिसाडिक्शन) म्हणजे काय ?
 (य) जनरल क्लॉजेस १८६७ अन्वये 'अबेट' (Abet) ही संकल्पना काय ते स्पष्ट करा.
 (र) 'उपायात्मक कायदे' (रेमेडियल स्टॅट्यूट्स) म्हणजे काय ?

२. खालील कोणत्याही चार वर टिपा लिहा.

- (अ) न्यायालयांच्या न्यायकक्षेबाबतची गृहितिके
 (ब) कायद्याचे व्याकरणात्मक/तर्कशास्त्रात्मक अर्थबोधन
 (क) 'एज्युसडेम जनरीस' चा नियम
 (ड) कायद्याचे लघु शिर्षक व दिर्घ शिर्षक
 (इ) कायद्याच्या अर्थबोधनामध्ये शुध्दलेखनाच्या खुणांची भूमिका
 (फ) शब्दकोषाची रचनेमध्ये बाह्य सहाय्यक म्हणून होणारा उपयोग

३. खालीलपैकी कोणतेही दोन सोडवा.

- (अ) सेशन्स कोर्टामध्ये सेशन्स खटला सुरू असताना आरोपीचे वकील १७ वर्षे वयाच्या एका सहआरोपीचा सुध्दा याच खटल्यात आरोपी म्हणून समावेश करण्याची जोरदार मागणी करित होते. बालगुन्हेगारी व न्याय कायदा यासाठी परवानगी देत नाही. मात्र सदर वकिलानी भा.द.वि.कलम ३७६ मध्ये झालेले बदल संदर्भासाठी घेऊन असे नमूद केले की निर्भया नावाच्या दिल्लीमधील केस नंतर जनशोभ उसळला होता व त्यामध्ये 'बालक गुन्हेगारासही 'मोठया' गुन्हेगाराबरोबरच खटल्यात जोडले पाहिजे अशी जनतेची मागणी होती. वकील पुढे म्हणाले की ही बाब कायद्याच्या तरतुदीत लिहिण्याची चुकून राहून गेली असावी.

- (१) वकिलांचे हे मागणे व युक्तिवाद कोर्ट ग्राह्य मानेल काय? का?
- (२) 'कॅससं ओमिसस' चे तत्व स्पष्ट करून या केसला ते लागू आहे काय ते सांगा.
- (ब) लॉ मध्ये पि.एच.डी. करणाऱ्या असामीना विनव्याज कर्ज देण्याबद्दलचा कायदा महाराष्ट्रामध्ये नव्याने अंमलात आला, १ जून २०१४ पासूनत्याच दिवशी तो अंमलातही आला. शमा नावाची एक गरीब परंतु विद्वान मुलगी या कायद्यासाठी कर्ज मिळवू इच्छिते, जरी तिचे पी.एच.डी रजिस्ट्रेशन सन २०११ मध्ये झाले. सदर नवीन कायद्याचे लाभ तिला मिळावेत यासाठी तिने उच्च न्यायालयात याचिका दाखल केली.

- (१) कायद्यामध्ये तसा उल्लेख नसतानासुद्धा सदर कायदा २०१४ मध्ये आला तो पूर्वलक्षी अंमलाने अंमलबजावणीसाठी घेता येऊ शकेल काय?
- (२) सर्व कायदे पूर्व लक्षी अंमलाचे नसतात जोपर्यंत तसे पूर्वलक्षी आहे हे स्पष्ट उल्लेख केले नसेल, असे का?
- (क) उच्च न्यायालयामध्ये 'शितपेयाबाबंतच्या' चालू असलेल्या केसमध्ये 'फळांचा रस' हे शब्द वापरले गेले. असा युक्तिवाद केला गेला की 'फळांचा रस' याचा अर्थ 'ताज्या फळांचा रस' असा घेतला गेला पाहिजे.
- (१) सर्वसाधारण शब्दांचा अर्थ लावताना असा अधिकचा अर्थ काढता येईल काय? जो कमी सर्वसाधारण अर्थ असेल?
- (२) नौस्सीटर अ सोसीस या संकल्पनेचा असा शब्दांचे अर्थबोधन करताना काही भूमिका आहे काय?

४. खालीलपैकी कोणतेही ४ दिर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा.

४८

- (अ) कायद्याच्या अर्थबोधनामध्ये अंतर्गत सहाय्यक व बाह्य सहाय्यक यांची भूमिका सविस्तरपणे मांडा.
- (ब) "कायद्याचे अर्थबोधन करताना विधीमंडळाचे हेतू-उद्देश मार्गदर्शक दिपासारखे ठरतात" हे विधान सविस्तरपणे स्पष्ट करून विधीमंडळाचे हेतू उद्देश कसे समजून घ्यायचे ते नमूद करा.
- (क) जनरल क्लॉलिस अँक्ट कायद्याचे कलम ६च्या तरतुदी सविस्तरपणे स्पष्ट करा.
- (ड) 'कायदा रद्द करणे' (रिपील ऑफ ए स्टॅट्यूट) म्हणजे काय ते स्पष्ट करून अशा (रिपीलचा) कायदा रद्द करण्याचा काय परिणाम होतो ते स्पष्ट करा.
- (इ) कायद्याच्या अर्थबोधनाचे विविध बाह्य सहाय्यक कोणते ते सविस्तरपणे नमूद करून त्यांच्या उपयोगितेबद्दलची तुमची मते मांडा.
- (फ) कायद्याच्याघटनात्मक 'वैधतेचे गृहितक' सविस्तरपणे स्पष्ट करा.